

Toelichting Beleidsregels Terugvordering afdeling Mens en Werk

Algemene toelichting

De Wet werk en bijstand (WWB) is per 1 januari 2004 in werking getreden. Als gevolg daarvan zijn de beleidsregels terugvordering Wet werk en bijstand ingevoerd. Per 1 oktober 2009 is de Wet investeren in jongeren (WIJ) in werking getreden. Net als in de WWB, wordt ook in de WIJ aangegeven dat het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid heeft om de kosten van bijstand terug te vorderen. Van deze bevoegdheid maakt het college van de gemeente Rijssen-Holten gebruik. Gelet op het feit dat de gemeente financieel verantwoordelijk is voor de kosten van bijstand, achten burgemeester en wethouders het van groot belang dat de bijstand alleen terecht komt bij de burgers die hieraan de meeste behoefte hebben.

De Beleidsregels Terugvordering afdeling Mens en Werk zijn per 1 maart 2010 zo aangepast dat deze ook van toepassing zijn voor de WIJ en andere regelingen die door de afdeling Mens en Werk worden uitgevoerd. Tevens zijn er een aantal wijzigingen aangebracht als gevolg van de invoering van de 4^e tranche Awb. Deze invoering heeft gevolgen voor het invorderen van bestuurlijke geldschulden.

Artikel 1. Gebruikmaking van de wettelijke bevoegdheid

In de WWB en de WIJ, is het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand een algehele bevoegdheid van burgemeester en wethouders. Dit houdt in dat het wettelijk kader op zichzelf geen sluitende basis meer vormt voor de gemeentelijke terugvorderingspraktijk. Onderhavig exemplaar van de Beleidsregels Terugvordering Mens en Werk ziet op de periode ingaande 1 maart 2010.

Burgemeester en wethouders maken gebruik van de hierboven bedoelde bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregels.

De WWB en de WIJ dienen als minimum bestaansvoorziening, welke aanvullend is op de eigen bestaansmiddelen. Gelet op het feit dat de gemeente financiële verantwoordelijk is voor de kosten van bijstand, achten burgemeester en wethouders het van groot belang dat de bijstand alleen terecht komt bij die burgers die hieraan de meeste behoefte hebben. Daarnaast is een belangrijk beleidsuitgangspunt dat het plegen van bijstandsfraude onder geen enkele voorwaarde mag worden beloond door de ten onrechte verleende bijstand niet terug te vorderen.

Artikel 2. Afzien van terugvordering

In het terugvorderingsproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering. Ten eerste kan worden besloten om af te zien van terugvordering. De vordering komt in dat geval niet tot stand. Ten tweede kan worden afgezien van verdere terugvordering in een later stadium. Deze variant, ook wel kwijtschelding genoemd, wordt behandeld in artikel 3 en verder.

In voorkomende gevallen kunnen er redenen zijn om in het geheel af te zien van terugvordering. Dit kan enerzijds worden ingegeven door doelmatigheidsoverwegingen, in gevallen waarin de ten onrechte verleende bijstand dermate laag is dat de kosten die de terugvordering met zich meebrengen hoger zijn dan de vordering (kruimelbedragen). Burgemeester en wethouders zijn vrij tot het bepalen van de hoogte van het grensbedrag. Gekozen is om het bedrag vast te stellen op € 125,00 netto. Voorwaarde hiervoor is wel dat er geen sprake mag zijn van een schending van de informatieplicht. Verder kunnen er in de individuele situatie *dringende redenen* zijn op grond waarvan kan worden besloten om af te zien van terugvordering. Door de wetgever wordt het begrip dringende redenen heel beperkt uitgelegd. Er moet iets aan de hand zijn dat zo uitzonderlijk is dat in het incidentele geval een afwijking van de algemene regel gerechtvaardigd is. In gevallen waarin eerst een herzienings- of intrekingsbesluit aan de orde is kan van een dergelijk besluit reeds worden afgezien wegens een dringende reden. In dat geval is er ook geen grond tot het nemen van een terugvorderingsbesluit.

Artikel 3 t/m 6. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een bijstandsvordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd dan kan er in een later stadium reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

In deze beleidsregel is artikel 78a Abw nagenoeg letterlijk overgenomen. Hiermee is het gemeentelijke kwijtscheldingsbeleid met ingang van 1 januari 2005 gecontinueerd. Een dergelijke bepaling komt in de WWB en de WIJ niet voor.

Artikel 7 t/m 9. Kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting

Op grond van artikel 78c Abw kon een restant van de nog openstaande vordering worden kwijtgescholden indien de belanghebbende gedurende een periode van 5 jaar aan zijn betalingsverplichtingen had voldaan. Het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid dat na de invoering van de Wet herziening debiteurenbeleid (1 augustus 1998) is geformuleerd, is op deze wijze met ingang van 1 januari 2005 gecontinueerd. De bepalingen van artikel 78c Abw zijn in deze beleidsregels ongewijzigd overgenomen, aangezien in de WWB en de WIJ dergelijke bepalingen niet voorkomen.

Artikel 10. Inhoud terugvorderingsbesluit

In artikel 60 lid 1 van de WWB werd eerder beschreven welke aspecten in ieder geval onderdeel uit dienen te maken van het terugvorderingsbesluit. In het aangepaste artikel 60 van de WWB wordt dit niet meer specifiek gevraagd. In het kader van de rechtszekerheid is het van belang dat de belanghebbende op een juiste manier wordt ingelicht over de terugvordering en de eventuele gevolgen bij een gebrekkige betaling. Artikel 10 van deze beleidsregels vermeld daarom nog steeds welke aspecten in het terugvorderingsbesluit aan de orde dienen te komen.

Het terugvorderingsbesluit heeft geen executoriale titel.

Artikel 11. Uitstel van betaling / betalingsregeling

Het college maakt van de bevoegdheid gebruik die genoemd wordt in artikel 4:94 lid 4 Awb. De voorwaarde voor het toekennen van een aanvraag voor uitstel van betaling is dat er een betalingsregeling wordt getroffen. Om te voorkomen dat er veel administratieve handelingen plaats moeten vinden voor een minimale aflossing per maand, is er gekozen om een ondergrens te hanteren. Deze ondergrens is gesteld op € 5,00.

Artikel 12. Invordering

Het terugvorderingsbesluit leverde voor de invoering van de 4^e tranche op grond van artikel 60, lid 3 van de WWB een executoriale titel op. Dit is gewijzigd.

Als gevolg van de invoering van de 4^e tranche dient de gemeente na het niet of niet volledig betalen de belanghebbende een aanmaning te sturen. Deze aanmaning heeft als gevolg dat een mogelijk opgelegde betalingsregeling vervalt. Belanghebbende dient het resterende bedrag volledig binnen twee weken na verzenddatum van de aanmaning, te hebben afgelost. Heeft belanghebbende het bedrag na de aanmaningstermijn nog niet of niet volledig betaald dan wordt er een dwangbevel uitgevaardigd. Op basis van artikel 4:116 Awb heeft het dwangbevel een executoriale titel. Het college van burgemeester en wethouders maakt van de bevoegdheid om de kosten van de aanmaning in rekening te brengen gebruik. Indien de schuld minder dan € 454,00 bedraagt, zijn de kosten € 6,00. Bedraagt de schuld meer dan € 454,00 dan komen de kosten voor het dwangbevel neer op € 14,00. Met betrekking tot de vordering geldt dat jaarlijks 15% van de vordering wordt geïndexeerd. Hieraan is voor het jaar 2010 een maximum verbonden van € 53,00.

Artikel 13. Ten uitvoerlegging dwangbevel

De gemeente kan overgaan tot dwanginvordering door middel van vereenvoudigd derdenbeslag. Daarnaast staat ook de "gewone" weg van executoriaal beslag via de deurwaarder open, daar waar vereenvoudigd derdenbeslag niet mogelijk is. Deze omstandigheid kan zich voordoen wanneer er geen inkomstenbron beschikbaar is dan wel wanneer de debiteur bijvoorbeeld inmiddels zelfstandig ondernemer is geworden, of wanneer beslag wordt gelegd op een onroerende zaak of een tegoed op een bankrekening.

Tenuitvoerlegging door middel van beslag kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft evenals onder de Abw de mogelijkheid van *vereenvoudigd derdenbeslag* op loon of uitkering. De procedure is als volgt:

- de gemeente stuurt met een kennisgeving een afschrift van de terugvorderingsbeschikking naar degene van wie debiteur een periodiek inkomen ontvangt;
- hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven;
- de derde-beslagene moet de kennisgeving binnen 8 dagen voor "gezien" ondertekend terugzenden aan de gemeente;
- door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan de gemeente;
- de gemeente moet binnen 7 dagen na ontvangst van de voor "gezien" ondertekende terugvorderingsbeschikking een afschrift daarvan aangetekend toezenden aan de debiteur. Als de gemeente dit nalaat kan debiteur de President van de rechtbank vragen het beslag op te heffen.

Artikel 14. Rente

Op basis van artikel 4:98 Awb bestaat er voor het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om gebruik te maken van de bevoegdheid om rente in rekening te brengen, indien er sprake is van verzuim. In dit geval is er voor gekozen om de rente niet in rekening te brengen.

Artikel 15. Bruterig

Met het kiezen voor het gebruikmaken van de bevoegdheid tot terugvordering, is er gekozen voor het continueren van het terugvorderingsbeleid zoals dat ten tijde van de Abw werd gehanteerd. In het Abw-tijdperk werd een terugvordering in Rijssen-Holten per definitie gebruteerd. Uit de formulering van deze beleidsregel mag worden afgeleid dat de debiteur (naast de netto teveel ontvangen uitkering) de loonheffing moet terugbetalen zodra het netto bedrag van de teruggevorderde bijstand niet in hetzelfde jaar is terugontvangen als waarin ze ten onrechte is betaald. Voor de premies ziektekostenverzekering geldt dat deze niet hoeven te worden terugbetaald, zolang er over de periode waarover wordt teruggevorderd uit andere hoofde een recht op verplichte verzekering voor de ziektekostenverzekering resteert. Voor alle duidelijkheid: zowel de loonheffing als de premies ziektekostenverzekering worden formeel van de debiteur teruggevorderd. De inning van de beide bruto onderdelen vindt dus afhankelijk van de situatie wel of niet plaats.

Lid 2 geldt als uitzondering op lid 1. Indien er sprake is van een terugvordering die is ontstaan als gevolg van het handelen van een medewerker van de gemeente Rijssen-Holten, zal de terugvordering niet gebruteerd worden.

Artikel 16. Terugvordering op grond van door de afdeling Mens en Werk uit te voeren regelingen

Bij terugvordering op grond van regelingen die door de afdeling Mens en Werk worden uitgevoerd, komt het voor dat deze regelingen zelf onvoldoende bepalingen bevatten over de terugvordering en

de terugbetaling. Om deze onduidelijkheid weg te nemen en te komen tot rechtsgelijkheid dienen de Beleidsregels Terugvordering Afdeling Mens en Werk van overeenkomstige toepassing te worden verklaard.

Artikel 17. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.